

Elämäkatsomustieto

Elämäkatsomustieto oppiaineena on perustaltaan monitieteinen. Filosofian ohella se hyödyntää niin ihmis-, yhteiskunta- kuin kulttuuritieteitäkin. Elämäkatsomustiedon opetuksessa ihmisiä pidetään luonnollisina, tajunnallisina ja kulttuurisina toimijoina, jotka luovat ja uusintavat merkityksiä keskinäisessä kanssakäymisessään. Inhimilliset katsomukset ja käytännöt nähdään yksilöiden, yhteisöjen ja traditioiden vuorovaikutuksen tuloksena syntyneinä. Elämäkatsomustiedon opetus rakentuu ihmiskäsitykselle, joka korostaa ihmisten mahdollisuutta elää vapaina ja keskenään tasavertaisina, aktiivisina ja tavoitteellisina. Oppiaineen opetuksessa painotetaan ihmisten kykyä tutkia maailmaansa ja laajentaa sitä koskevaa tietämystään sekä yhteisellä toiminnallaan tietoisesti ohjata elämäänsä. Näistä lähtökohdista oppiaine tukee opiskelijoiden elämäkatsomuksen ja identiteetin muotoutumista sekä heidän yhteisöllisten hyvän elämän ihanteidensa ja käytäntöjensä hahmottumista.

Työskentelytavat

ET:n opiskelussa keskustelu ja ajatustenvaihto ovat olennaisia oppimismenetelmiä – sekä oppilaiden kesken että opettajan ja oppikirjan ja muun oppimateriaalin kesken. Dialogi antaa hyvän perustan sekä arkielämän haasteiden kohtaamiselle, henkilökohtaisille valinnoille ja luo tilaa uusien näkemysten ymmärtämiselle.

ET:n kursseilla (pakollisilla ja syventävillä) perusasiat ja käsitteet opiskellaan opettajajohdoisesti. Kursseilla käytetään keskustelun lisäksi yksilö- ja ryhmätyöskentelyä (esim. esseeharjoituksia) sekä tehdään tutkielmia ja mahdollisesti oppimispäiväkirjaa. Näistä tehtävistä sovitaan kurssien alussa. Internetistä ja tiedelehdistä pyritään löytämään uusinta tietoa esitelmiä ja alustuksia varten. Myös taideaineet (musiikki ja kuvataiteet) tukevat ET:n opetusta. Piirtäminen ja maalaaminen sekä videointi avartavat ja syventävät oppimista-pahtumaa itseilmaisun kautta. Kirjoittaminen on osa oppimista-pahtumaa ja se kehittää myös ajattelun taitoja. Opiskelija kehittää ideoitaan ja ajatuksiaan ja arvioi niitä. Opettajan ja muiden opiskelijoiden antama palaute tukevat ajatustyötä.

Oppimistaitoihin ET:ssa kuuluu keskeisesti kuunteleminen ja pidättäytyminen arvostelmissa. Keskitytään ongelmiin ja pyritään ratkaisemaan niitä yhdessä – yhdessä ajattelemisen taito.

Perustelluista syistä opiskelijalle voidaan myöntää oikeus kurssin itsenäiseen suorittamiseen. Itsenäiseen opiskeluun soveltuvat parhaiten syventävät kurssit ET4 ja ET5 ei pakolliset kurssit ET 1-3. Opettajan kanssa sovitaan itsenäisesti suoritettavat tehtävät (tutkielmat, kenttätö, opiskelumateriaalit).

Samat periaatteet koskevat myös etäopiskelua.

Suoritusjärjestys

ET:n pakollinen kurssi 1 olisi suotavaa suorittaa ensimmäisenä. Kurssien 2 ja 3 suoritusjärjestys on valinnainen. Syventävät kurssit 4 ja 5 voidaan suorittaa 1. kurssin jälkeen.

Arviointi:

Pakolliset ET:n kurssit 1-3 ja syventävät kurssit ET 4-5 arvioidaan numeroin. Itsenäisesti opiskeltu kurssi arvioidaan myös numeroarvosanalla. Etäopiskeltu kurssi arvioidaan myös numeroarvosanalla.

Pakolliset kurssit

ET1. Hyvä elämä

Kurssilla pohditaan, mitä on hyvä elämä, millaisista aineksista identiteetti ja yksilöllinen elämä koostuvat ja millaiset mahdollisuudet ihmisillä on tavoitella hyvää elämää.

ET2. Maailmankuva

Kurssilla pohditaan maailmankuvan muodostumista ja maailmankuvien eroja. Kurssilla perehdytään maailman käsitteellistämisen tapoihin sekä tiedon ja eri yhteisöllisten instituutioiden merkitykseen siinä.

ET3. Yksilö ja yhteisö

Kurssilla pohditaan yksilöä, yhteisöllisyyttä, yhteiskuntaa ja ihmisten välistä vuorovaikutusta. Kurssilla perehdytään oikeudenmukaisuuden ja demokratian toteutumiseen. Kurssilla käsitellään ihmisoikeussopimuksia ja niiden historiaa sekä ihmisoikeusrikkouksia kuten vainoja ja holokaustia.

Syventävät kurssit

ET4. Kulttuuriperintö ja identiteetti

Kurssilla pohditaan kulttuuriperintöä hyvän elämän lähtökohtana ja hyvän elämän mittana sekä toisaalta jatkuvasti kehittyvänä ja muuttuvana ilmiönä. Kurssilla perehdytään sekä maailman että suomalaisen nyky-yhteiskunnan monikulttuurisuuteen.

Kulttuuriperintö ja identiteetti, ET4. Opiskelijan on mahdollista suorittaa kyseinen kurssi osallistumalla uskonnon UE5 –kurssin, Mihin suomalainen uskoo, opetukseen.

ET5. Maailman selittäminen katsomusperinteissä

Kurssilla pohditaan erilaisia tapoja selittää maailmaa myyttisissä, uskonnollisissa ja katsomuksellisissa perinteissä. Kurssilla perehdytään erilaisten katsomusten syntyyn, historiaan ja tutkimukseen.

Maailman selittäminen katsomusperinteissä, ET5. Opiskelijan on mahdollista suorittaa kyseinen kurssi osallistumalla uskonnon UE4 –kurssin, Uskontojen maailmat, opetukseen.